

BUITEN

20^e JAARGANG N°. 12.

ZATERDAG 20 MAART 1926.

Foto C. Steenbergh.

BIJ DEN KERKTOREN VAN ASPEREN.

Redacteur: Mr. A. LOOSJES.

INHOUD:

BIJ DEN KERKTOREN VAN ASPEREN (ILLUSTRATIE)	BLZ. 133
DE VINGER VAN HET NOODLOT, DOOR HEADON HILL (12)	BLZ. 134
HET KASTEEL HEUKELOM (GEÏLL.), DOOR A. L.	BLZ. 136—139
VOORGEVOEL VAN LENTE (GEDICHT), DOOR EDW. B. KOSTER	BLZ. 137
NOORD-HOLLANDSCHE MARKTDAG, DOOR SIEGFRIED VAN PRAAG (SLOT)	BLZ. 137
VOET VAN EEN CARLIFORNISCHE BOOM (ILLUSTRATIE)	BLZ. 139
DE SCILLY-EILANDEN EN HUNNE VOGELS, VERVOLG. (GEÏLL.), DOOR J. VIJVERBERG	BLZ. 139—141
HET GOUDKANTOOR TE GRONINGEN (GEÏLL.), DOOR MR. R. VAN ROYEN	BLZ. 142—143
KONINGEN IN BALLINGSCHAP, DOOR CHARLES G. D. ROBERTS (8)	BLZ. 144
BIJ DE GEVANGENPOORT TE BERGEN OP ZOOM (ILL.)	BLZ. 144

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

Men gelieve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseeren aan de Uitgevers Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74-76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Redactie” of „voor de Administratie van het Weekblad Buiten”. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's.

De uitgevers verzoeken beleefdijk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Afzonderlijke nummers: Prijs 40 cts.

DE VINGER VAN HET NOODLOT

door

12) HEADON HILL.

DE inspecteur herkreeg zijn zelfbeheersching. Hij keek zijn ondervrager vlak in het gezicht. Het was al heel veel, de belangstelling van Z. Excellentie Stephen Colne te hebben opgewekt.

„Nadat ik u te Colnbrook Towers had opgezocht, mijnheer, heb ik in het dorp eenige dingen vernomen. Ik ben erachter gekomen dat Mr. George Glenister, voor hij naar Amerika ging, in connectie heeft gestaan met Sally Grimes. Als die vinger van hem was, is hij misschien teruggekomen voor die meid, en heeft hij ruzie gekregen met een van haar bewonderaars. Een van hem gaf mij het portret — een boerenzoon, Short heet hij”.

„Short?” herhaalde de staatsman peinzend. „Dat is zeker de jonge Fred Short van Hollybush Farm? Was die een van haar bewonderaars? Nu, ga voort, Wagge. Waarheen heeft al die ijver je gebracht?”

De inspecteur had zijn lekkerste hapje tot het laatst bewaard. Nadat hij zijn onderzoek omtrent Mrs. Coningsby had verhaald, vertelde hij van het dagboek dat die dame bij den ingang van Vectis Mansions had laten vallen, en hij herhaalde al de voornaamste bijzonderheden van dit dagboek. Toen Wagge zweeg en Mr. Colne gespannen aankeek, vloog deze onmiddellijk aan op het gedeelte, dat de zwakke plek in het verhaal was.

„De brief, welken Sir Dudley naar zijn neef zou schrijven na Trickey's eersten terugkeer uit Amerika, is de spil waarom de zaak draait”, zei Mr. Colne. „Daarin werd waarschijnlijk het idee geopperd, dat George Glenister naar Engeland zou terugkomen om een voldoende verlokkenende reden en om een onderhoud met hem te Beechwood te hebben. Je moet achter den

inhoud van dien brief zien te komen en achter de bijzonderheden van de eventuele plaats van samenkomst”.

De inspecteur maakte een hopeloos gebaar.

„Uw theorie is ook in mij opgekomen en is misschien de juiste, Mr. Colne”, zei hij. „Maar de inhoud van dien brief — als er ooit een is geschreven — is buiten mijn bereik. Mr. George Glenister heeft hem waarschijnlijk in snippers gescheurd, nadat hij hem in Lone Wolf City had ontvangen”.

Mr. Colne's oogen waren zoo hard als staal.

„Volstrekt niet. Als die brief een zoo krachtige magneet was om George Glenister weer naar Engeland te trekken, dan zal hij hem zeker bewaard hebben. Je moet dien brief vinden of eenig bewijs vinden van de strekking ervan. En dat zal je spoedig moeten doen. Ik kan je niet veel tijd meer geven”.

Het gelaat van den inspecteur werd wanhopig.

„Dus ziet u geen verband tusschen Sally Grimes en Mrs. Coningsby's verhouding tot de zaak?” vroeg hij.

„Is het nooit in je opgekomen, dat Mrs. Coningsby Trickey vergiftigd kon hebben om Sir Dudley te beschermen tegen verdere onthullingen van haar broer? Haar diefstal van het dagboek steunt dat denkbeeld”.

„Dit punt is mij ook niet ontgaan, maar Trickey's dokter had hem behandeld voor een zwak hart en reeds een bewijs van overlijden geteekend. Als een verder onderzoek noodig mocht blijken, zouden wij het lijk kunnen laten opgraven”.

„Genoeg, Wagge. Herinner je — als je waarde hecht aan je loopbaan, dat tijd het voornaamste punt bij onze overeenkomst is”.

Na deze dreigende woorden en een korte handbeweging, gaf Mr. Colne het teeken dat het onderhoud was afgelopen.

ZEVENTIENDE HOOFDSTUK.

MRS. CONINGSBY'S GEHEIME MISDAAD.

Mrs. Coningsby's stord gewoonlijk laat op. Het was een gewoonte, die zij had aangenomen in haar vorige incarnatie als Ivy Beaudesert, toen zij haar fraaie gestalte en haar onbetekenende stem op het tooneel liet bewonderen. Zij kon die gewoonte gemakkelijk blijven volgen door het feit dat de weinige vriendinnen die zij had, van denzelfden stand waren en slechts laat op den dag haar rust verstoorden.

Zij was dus onaangenaam verrast, toen zij even na twaalfven het waarschuwend belletje hoorde klinken. Zij lag op den divan te lezen in een vertaald Parijsch romannetje. Snel verdween zij in haar slaapkamer. Daar kwam een minuut later haar meisje bij haar en vertelde dat Sir Dudley Glenister in den salon was. Toen zij weer in den salon verscheen, zag zij er na eenig handig aangebracht schmink en poeder zoo mooi uit dat de gast opmerkte:

„Lieve help, Ivy, wat ben je mooi!”

Mrs. Coningsby wees den baronet een stoel aan en ging zelf weer op den divan liggen. Haar blikken gleden over zijn groot, dik gezicht.

„Je bent hier niet gekomen om mij complimentjes te maken”, sprak zij.

„Dat juist niet”, zei Sir Dudley lachend. „Ik kwam zien of je werkelijk je belofte hebt gemeend, die je mij te Beechwood hebt gedaan. Je zei dat je in staat was mij te helpen als ik erg in moeilijkheden kwam”.

„Loopen de zaken verkeerd?”

„Dat nu niet bepaald, maar ik word zenuwachtig. Die wraakzuchtige duivelin, Kathleen, wacht haar kans af en ze heeft mij bijna den genadeslag gegeven. Ik zal je precies vertellen wat er gebeurd is, maar vooraf wil ik herhalen, dat ik mijn neef George niet heb vermoord”.

Mrs. Coningsby trok haar lip op.

„Ga voort, ouwe jongen”, sprak zij.

„Ik had op mijn kantoor”, vervolgde Sir Dudley, „een klerk, die nu en dan zaken voor mij behartigde. Hij wist natuurlijk het een en ander van mij en toen ik bij het aanvaarden van mijn titel, mij van de Beurs terugtrok, betaalde ik hem een jaargeld om hem zijn mond te laten houden. Toen hij in de kranten het gebeurde met dien vinger las, zag hij zijn kans. Hij is naar Beechwood gekomen en ik heb hem de deur uitgeschopt. Toen is hij naar Kathleen gegaan en heeft haar een heeleboel verklapt, maar niet alles. Het volgende wat de schooier deed, pleitte geheel voor hem. Hij is plotseling gestorven, maar zijn vrouw zette het zaakje voort. Zei je wat?”

„Ik sprak niet. Ik hoestte alleen maar”.

„Nu, de weduwe van dien ex-klerk had de onbeschaamd-

heid om verdere uitbetaling van het jaargeld te eischen. Toen ik weigerde, beweerde zij dat haar man een dagboek had gehouden, dat gevaarlijke mededeelingen voor mij bevatte. Dat was andere thee en ik vertelde de vrouw, dat ik het dagboek tegen contant geld zou koopen, wanneer ik, na lezing ervan, het werkelijk vond zooals zij voorgaf. Zij beloofde het mij per aangeteekenden brief toe te zenden, maar toen verscheiden dagen verlieden en het niet kwam, werd ik ongerust. Vanmorgen, nadat de brievenbesteller er was geweest, kon ik het niet langer uithouden en ik tufte naar haar huis in Brixton. Zij bezweert dat iemand het dagboek heeft gestolen, maar dat zij zich genoeg ervan herinnert om het mij benauwd te maken als ik niet wil dokken. Ik zei haar, dat zij geen enkel bewijs had als zij het dagboek niet kon laten zien, maar — het bevalt mij niet, Ivy”.

Mrs. Coningsby stond op van de sofa, nam een sigaret uit een zilveren doosje op de tafel, stak ze aan en ging weer zitten. „Mrs. Trickey kan je volstrekt geen kwaad doen zonder het dagboek”, sprak zij.

„Mrs. Trickey!” riep Sir Dudley uit, zijn stoel omwerpend en dreigend uitstekend boven zijn gastvrouw. „Ik heb den naam niet genoemd. Hoe, voor den drommel! kom je daaraan?”

„Ga zitten en doe niet zoo melodramatisch”, sprak Mrs. Coningsby. „Je bent bij mij om hulp gekomen. Je zult misschien verrast zijn te hooren, dat ik je reeds geholpen heb, ten koste van mijzelf — maar dat doet er nu niet toe. Mrs. Trickey is mijn schoonzuster. Je klerk, Simon Trickey, was mijn broer”.

„Groote hemel! Dat heb je mij nooit verteld”.

„Dat zal wel uitkomen. Ik had al genoeg moeite om in de wereld vooruit te komen als Ivy Beaudesert, het koormeisje, zonder te vertellen dat ik de zuster was van je dronkaard van een klerk. Zelfs mijn verliefde en simpele echtgenoot zou hierdoor den schrik ingekregen hebben. Maar jij behoeft geen spijt te hebben van die bloedverwantschap. Ik wist alles van dat dagboek en dat het je ondergang zou beteekenen als het ooit aan het licht kwam. Ik wist ook waar Simon het bewaarde”.

„Dan was jij het, die het ding heeft gestolen?” vroeg de baronet haastig. Een uitdrukking van intense verlichting kwam op zijn gezicht.

„Niet zoo haastig”, zei Mrs. Coningsby. „Ik zal je vertellen welke opoffering ik mij voor je heb getroost en ik doe de dingen graag achter elkaar af. Je kunt meteen wel alles hooren. Het dagboek was je grootste gevaar, zoo lang Simon leefde. Hij had waarschijnlijk elk woord ervan kunnen herhalen. Het dagboek zou alleen een directe bedreiging voor je kunnen worden als het de eenige bedreiging voor je was. Ik moest dus twee dingen doen, begrijp je, Dudley?”

„Ik vrees van niet”, fluisterde de man.

„Dan moet je al heel dom zijn”, sprak Mrs. Coningsby met een vreugdeloozen lach. „Eerst moest ik mijn broer dooden en dan het dagboek stelen. Ik heb beide gedaan. Wat dunkt je van zoo'n dienst van een vrouw voor den man, dien zij liefheeft?”

Sir Dudley Glenister leunde achterover in zijn stoel, haalde zijn zakdoek uit zijn zak en veegde zijn voorhoofd af. De onthulling veroorzaakte geen stroom van dank, geen uitdrukking van afgrijzen. Ze scheen hem integendeel een minuut van zijn spraak beroofd te hebben. Eindelijk vroeg hij heesch:

„Waar is het dagboek?”

Mrs. Coningsby legde haar stompje sigaret op het aschbakje dat naast haar stond en stak kalmpjes een andere op.

„Buiten ieders bereik”, antwoordde zij. „Ik heb het verbrand. Het scheen het veiligst het te vernietigen evenals zijn samensteller. Als ik het voor jou had bewaard, had iemand het intusschen van mij kunnen stelen. Het was een leelijke geschiedenis, Dudley, en zou al je plannen in duigen gegooid hebben — zelfs al hadden ze je er niet voor kunnen ophangen”.

Nog uitte Glenister niet zijn dankbaarheid, en te oordeelen naar zijn toon, geloofde hij dit vreeselijke verhaal niet geheel.

„Mrs. Trickey vertelde mij, dat haar man aan hartverlamming is gestorven en dat de dokter dit in de overlijdensakte als doodsoorzaak heeft opgegeven”.

„Eens in haar leven heeft mijn schoonzuster de waarheid gesproken”, antwoordde Mrs. Coningsby. „Ik had nooit durven doen wat ik heb gedaan, als Simon niet rijp voor het plukken was. Kom, Dudley! Krijg ik geen enkel woord van lof voor hetgeen ik heb gedaan?”

Sir Dudley stond op uit zijn stoel en keek naar de deur. De vleiende toon in de stem der sirene scheen hem angst aan te jagen. „Ik geloof dat je het goed hebt gemeend, Ivy en ik zal

het niet vergeten. Maar het zal nog moeten blijken of je tusschenkomst goed of kwaad heeft gedaan. Ik zal er eens over moeten denken”.

De vrouw was ook opgestaan en legde haar hand op den arm van den man.

„Wat ben je toch een hartelooze bruid”, snikte zij. „Ik ben een moordnares geworden om te zorgen dat jij niet als een moordenaar zou worden beschouwd, en al je dankbaarheid is samengevat in de woorden: ik weet niet of je tusschenkomst goed of kwaad heeft gedaan. Soort zoekt soort. Waarom trouw je niet met mij, Dudley? Dan zouden wij elkaar kunnen helpen. Wij zouden te zamen de wereld het hoofd kunnen bieden”.

„En hoe zouden wij hierdoor Scotland Yard het hoofd kunnen bieden”, hoonde de vertrekkende bezoeker. „Als ze er na ons huwelijk ooit achter kwamen wat je hebt uitgevoerd, dan zou ik er al heel zeker bij betrokken worden. Zij zouden alle redenen hebben om te zeggen dat je op mijn aansporing je broer hebt vermoord — en dat je zóó dol graag Lady Glenister wou worden dat je erin hadt toegestemd”.

Mrs. Coningsby's snikken hield even plotseling op als een afgeloopen gramfoon. Haar beringde vingers gleden van den arm van den baronet.

„Het is niet verstandig van je, om mij tot je vijandin te maken”, sprak zij rustig. „Je moest nu maar heengaan, maar ik raad je aan, die zaak eens ernstig te overdenken. Ik houd genoeg van je om je te beloven geen stap te zullen doen voor ik je heb weergezien”.

ACHTTIENDE HOOFDSTUK.

DE VROUW VAN DEN HOUTVESTER.

De herfstzon zond met moeite haar stralen naar het veld waar het huisje van den houtvester tegenover den ouden molen aan den overkant der rivier stond. De zwakke stralen vielen op de verschroepelde wangen der huisvrouw, terwijl zij het veld overstak naar de loopsteenen, maar zij verzachtten de harde gelaatstreken niet. Judith Grimes was een grimmige vrouw met sporen van Zigeunerbloed in haar donkere huid. Beenderig van gestalte, maar krachtig gespierd, droeg zij met gemak de verschillende deelen van een oud ijzeren ledikant, die voor een kruier nog te zwaar geweest zouden zijn.

Zij stak de rivier over, en langs den oever der molenbeek loopend, trad zij door de open deur het verlaten huis binnen.

„Ben je hier, John?” vroeg zij, terwijl haar stem schrill door de leege ruimte klonk.

„Boven”, klonk een mannestem terug.

Zij legde haar last neer, en klom naar de bovenverdieping, waar zij haar man op zijn knieën zag liggen voor de deur van een der slaapkamers, met een gereedschapskist naast zich. Een oogenblik bleef zij naar hem kijken en liep toen langs hem heen naar het raam, waaronder de molenbeek stroomde naar het gebroken rad. Zoo stond zij daar een minuut, terwijl haar oogen de omgeving en de afstanden maten.

„Ik heb het bed hierheen gebracht”, sprak zij eindelijk.

„Ik zal het naar boven dragen”, antwoordde Grimes. „Ik ben juist klaar met het slot. Ik geloof dat ik het goed heb gedaan. Dat zou niemand kunnen verbreken”.

De vrouw keerde terug naar de deur en bekeek kritisch het werk van haar man.

„Daar kan niemand uitkomen”, sprak zij kortaf.

De houtvester ging overeind staan en knipte eenige spaanders van zijn Manchesterpak.

„Ik wou dat ik wist wie hier moet wonen. Als jongen en man heb ik de Glenisters gediend, maar dit werkje lijkt mij niet, Judith. De baas wil hier iemand opsluiten in dat rattenhol en wij moeten den gevangene bewaken. En misschien nog iemand beneden. Dat is geen houtvesterswerk”.

„Ga dat ledikant naar boven brengen”, beval Mrs. Grimes.

De houtvester gehoorzaamde en samen zetten zij het ruwe bed in elkaar.

Mrs. Grimes bekeek hun werk met voldoening.

„Ik zal de lakens en dekens halen”, sprak zij.

„Wacht een oogenblik”, vroeg haar man haar op zulk een nederigen toon, dat zijn ondergeschikten verbaasd zouden zijn als zij hem hoorden. „Sedert ik je verteld heb van de zaak, welke Sir Dudley ons heeft opgedragen, heb je voortdurend in jezelf gelachen, Judith. Dat is een kwaad teken. Het schijnt dat je goedkeurt wat de patroon gaat doen. En als je het goedkeurt, moet je weten wat zijn plan is”.

(Wordt vervolgd).

Foto C. Steenbergh.

HET KASTEEL HEUKELOM, ZIJ- EN ACHTERGEVEL.

HET KASTEEL HEUKELOM.

LEERDAM, Asperen en Heukelom, ziedaar drie stedekes, in 't hartje van ons land gelegen, die wel door zéér weinigen bezocht worden. Laat ons dadelijk erkennen, dat zij geen van drieën veel bezienswaardigs hebben te bieden. Leerdam bezit nog resten van zijn middeleeuwsche ommuring aan de zuidzijde, en een aardig hofje. Asperen kan zich beroemen op een zeer fraai kerktoren (door onze voorplaat in beeld gebracht) en Heukelom — ja, dat heeft weinig meer aantrekkelijks dan zijn landelijke ligging aan de Linge, die, meer dan de drie stedekes welke hier zoo dicht bijeen liggen, tot een bezoek noodt, want dit rivierke heeft niet alleen in zijn Geldersch-, maar ook in zijn Zuid-Hollandsch deel — en we zijn hier thans in 't uiterste puntje van Zuid-Holland — een geheel bijzondere bekooring. ☞ Toch is er nóg iets, dat aanleiding geeft even in deze streek te verwijlen: het kasteel Heukelom, op een afstand van tien minuten gaans ten Oosten van het stadje van dien naam gelegen. Beweerd wordt dat het stadje zéér, zéér oud is; als we dit aannemen, staat tevens vast, dat het kasteel nog ouder is. Want ongetwijfeld was dit er vroeger dan het stadje dat aan de beschermende nabijheid van den burcht zijn ontstaan dankte, en — dat staat vast — reeds omstreeks 1230 ommuurd was en een stevig vestinkje vormde. ☞ Het trekt de aandacht, dat, terwijl te Asperen het kasteel, als elders, onmiddellijk bij het stadje stond en daarmee als 't ware één geheel vormde, tusschen stad en kasteel Heukelom zulk een afstand werd bewaard. Wilde de burgerij eenige ruimte behouden voor latere uitbreiding van haar woonplaats? In dat geval gaf zij van een overbodig gebleken vooruitziendheid blijk, want tot op dezen dag heeft Heukelom zijn zeer kleinen omvang behouden: nimmer was uitbreiding noodig. ☞ Al valt niet met zekerheid te zeggen, wanneer het kasteel werd gesticht, wel is zeker, dat het aanvankelijk Merckenburgh was genaamd. Vermoedelijk is deze burcht door de Noormannen verwoest, doch omstreeks 1200 door Johan VI van Arkel herbouwd. Met het jaar 1272 komen wij op vaster historischen bodem. Dan toch krijgt heer Otto van Arkel Heukelom als een leen van Arkel in zijn bezit; met hem kwamen stad en

kasteel aan het aanzienlijke geslacht, welks leden er eeuwenlang als Heer gehuldigd zijn. Daaraan kwam een einde in de eerste helft der 17de eeuw, toen de heerlijkheid van Walraven van Arkel, die geen mannelijke nakomelingen had, overging aan Elisabeth van Arkel, door wier huwelijk het in het geslacht de Thiennes kwam, een aanzienlijk geslacht in Zuid-Brabant. ☞ Omstreeks het midden der 18de eeuw werd Jan van der Stel door aankoop eigenaar der Heerlijkheid en van het kasteel — voor zoover dit toen nog kasteel genoemd kon worden. Want, had het slot reeds vroeger veel te lijden gehad van de veete tusschen Gelderschen en Hollanders, zoodat de eigenaren, schoon souvereine rechten bezittende, zich met de Graven van Holland verstonden over het innemen van een Hollandsche bezetting, ten einde zich met goed gevolg tegen de plunderzieke Gelderschen te kunnen verweren, in 1672 deden de Franschen het gedeeltelijk in een puinhoop veranderen, zoodat men het ongeveer een halve eeuw later kon rekenen tot „de dingen welke syn geweest, een ydele gedachtenis”, zooals Lud. Smids in zijn „Schatkamer der Nederlandsse Oudheden” schrijft, in welk boek een prent van Roeland Rochman is opgenomen, die een voorstelling geeft van het eerwaardige en sterke slot vóór zijn verwoesting en verval. ☞ Na nog vermeld te hebben, dat in dit slot een groot schilderij prijkte, waarop de vier Heemskinderen op het Ros Beyard zittende te zien waren (waaruit enkelen de ons niet duidelijke gevolgtrekking hebben gemaakt dat de van Arkels van een der Heemskinderen, Ritsaard, afstamden), kunnen wij overgaan tot de beschouwing van het omstreeks 1750 herbouwde kasteel, dat nog maar niet door eenige schoonheid uitmuntend vierkant gebouwd — bijkans de eenige versiering wordt gevormd door een fraai zonnwijzer op rococo-voetstuk, terzijde van den ingang — dat vooral merkwaardig is door den ouden middeleeuwschen vestingtoren, eenig overblijfsel van den ouden burcht, kanteelen en resten van de uitgekraagde hoektorentjes bezit. De erin aangebrachte 18de eeuwse deur met raam daarboven,

Foto C. Steenberg.

HET KASTEEL HEUKELOM, VAN TER ZIJDE GEZIEN.

welke thans den toegang tot het kasteel vormt, verhoogen het schoon van den eeuwenouden toren niet, maar de terzelfder tijd er op gebouwde spits, hoewel van gansch andere tijden sprekend, geeft hem wel iets eigenaardigs. En zooals het voorname gebouw daar ligt op zijn eilandje, weerspiegend in het grachtwater en slechts bereikbaar over een ophaalbrug, dit alles omgeven door het geboomte van het park, waarin, aan den voorhof, de eenvoudige bijgebouwen liggen, heeft het, in zijn stille afzondering, iets dat boeit. ☼ Het is ons niet vergund geworden, de schoonheden van het inwendige van het kasteel — zoo zij er zijn, en de tuinman verzekerde, dat dit het geval is — te beschouwen en in beeld te brengen. Eindigen wij daarom met de mededeeling, dat Jan van der Stel's zoon het herbouwde kasteel verkocht aan Justinus van Gennep, uit wiens geslacht het, al weder door aankoop, overging in het aanzienlijke Amsterdamsche geslacht der Fabriciussen, waarin het tot dusverre gebleven is. De tegenwoordige eigenaresse, freule Fabricius, schijnt echter bij voorkeur te wonen op haar huis te Loenen a/d Waal. A. L.

VOORGEVOEL VAN LENTE.

De schaduwvlammen van de vogels vliegen
De schutting langs in felle vlucht omhoog
Naar lichtgebarn van zon, die op hun lijf
Groengouden sprookjestint van straling legt,
Als op gebronsde kevers wel verschiet.
De lucht is vol van warlend voorjaarslicht,
Dat heel zijn helle vreugd in 't laaien zingt,
Verguldend moeder aarde met zijn zang,
Haar kussend tot nieuw leven met zijn lied.
In rust van groote vonk'ling ligt het park,
Zacht gaan de schreden over 't jonge gras,
En nu en dan doet nog een droog geknap
Aan d'ouden winter denken die verdween

EDWARD B. KOSTER.

Noord-Hollandsche Marktdag.

(Slot).

DOOR de lange, breede koeiensalvo's heen, blaten klagelijk de schapen, wier witte nuffenkopjes boven de wekelijk vervuilde lijven uitsteken. Op elkaar gepakt in houten omheiningen, staan ze er en blaten bij wijlen, blaten als een speelgoeddiertje, dat men op den buik drukt, en dat onzichtbaar het bekje splijt, schreeuwt, en het weer sluit. ☼ De kalveren, de derde lichter der slachtoffers, zijn er het ergste aan toe. Op hun onhandige, als insectenpooten kriebelende spaakbeentjes, moeten ze voort over de harde keien. Willen ze niet, dan duwt een boer ze aan hun achterlijfje voort, of slaat ze in de poothoekjes. En willen ze zuigen, dan wordt een dikke duim hun in den mond geduwd. Als men de kalveren laadt of lost, doet hun behandeling niet aan die van couveusekindertjes denken. Struikelend, schokkend met de knietjes op de richels van de loopplank, worden ze naar boven gesjord, opgeduwd door hardhandige kerels. Zijn ze heel klein, zoo dat zij zich nog niet willen buigen voor 's menschen wil, dan grijpt men hen onder den buik, en draagt ze. Meewarig staan ze dan, roerloos, gelijk een geslagen kind, hoog op hun kar en zijn niet dom als koeien, noch bruut als stieren. Ze verdienen hun aparten naam, want iets apart is ze in de runderfamilie. ☼ Sombor, grootsch is het geluid der koeien en droef-coquet dat der schapen Maar de markt biedt nog wat anders; het steegje door, en een fel moordgekrijsch snerpt U in de ooren. Varkensmarkt! Een duffe, vieze stank heerscht er. Aan beide kanten, in lage, houten omheiningen, hokken de naakte dieren; slapen, hangen, woelen is hun werk. Ze schreeuwen, zoodra men zich even met hen bemoeit. Dikke zeugen, met tepelrisjes, als rinkelende belletjes, onder de geheele buiklengte; beeren alleen; een zware kop, een van boven hollijnige snuit, een van onderen kwabbige onderkin, overgaand in den buik, en een bek, eindigend in een stootblok. Ze holderen door elkaar in allerlei kleur en allerlei grootte; behaard zijn ze, als oude mannen, zonder regelmaat, hier een

vlok, daar een vlok. De zwarten hebben hun wilde voorvaderen de minste schande aangedaan. Maar de dikke, rozigen zijn zwijnen; zwijnen van dieren! Vetgemeste, luie, verlekkerde, levende worsten; hoogtij van het vet! Bij hun leven heeft de mensch ze al toebereid voor z'n tafel. ☼ Aan één der kanten staan rijen manden met biggen; smakelijke nestjes. Af en toe plonst een boerenhand erin, grijpt een big, onverschillig, waar hij haar te pakken krijgt. Bij het oor! Goed. Bij een poot! Goed. Bij den staart! Goed. En het beestje, opgehangen aan z'n teerste ledematen, verkracht in z'n lijf — als wilde men een metropolis bouwen, juist bij Holland op z'n smalst — krijscht het uit. Varkens zijn heerlijke wezens van direct reageeren. Geen voorgevoelens, geen berusting, geen rancune. Slechts daad. Zij schreeuwen als men ze aanraakt. Eénmaal weer los uit 's menschen greep, staken ze onmiddellijk iedere handeling, dompelen weer in hun moddernirvana. ☼ Als het laden begint, begint pas het leven. — Het komt de ooren duur te staan, dat de oogen er zoo veel behagen in scheppen. Maar wie zijn egoïstischer dan onze zintuigen; ieder voor zich en de rede voor ons allen —. De varkens worden in een lange ruimte gedreven door een doolhof van omheinde weggetjes, tot aan den wijden open mond van een vrachtauto. Dan begint het. Vijf mannen sjorren aan één dier. Een elk is volgens hun zeggen een „bijzonder kreng". Aan ieder oor een man, aan iedere zijde een man, tegen het zware achterlijf, potserlijk gedecoreerd met het vragende staartje, twee mannen, en zò, stap voor stap, of liever voor iederen stap vooruit, twee achteruit, wordt het dikke dier het plankje opgeschen. Heil, als met aleindelijken duw het krijschende vleeschkussen in den muil geplofd wordt, want veelal sjort hij van de zijde der plank met de helft van 't lijf eraf, of ook wel, bijna boven, gebruik makend van een misplaatst triomfgevoel der laders, sjiert hij weer naar beneden toe. Iets is zeker! Of het varken schreeuwt, òf de boeren schreeuwen. ☼ Varkensmarkt, nooit meer zult ge mij uit het geheugen gaan. Met al Uw toeterende auto's, Uw gekriemel van in elkaar verward schijnende wagens, van ouwe boerenknechten, van fiere paarden, van kakelend gevogelte. Maar ook dit gebeuren eindigt stil. Is éénmaal het dier naar binnen-gheschen en heeft het daar een kameraadzwijn, een vriendelijk geitje, een droevig kalf, een schetterende haan getroffen, dan is alles weer goed; dan blijven allen staan, zooals de mensch ze met zoo veel moeite geplaatst heeft, en de geheimzinnige macht van de auto doet hen weggrijden. In 's menschen hand zijn zij als wij in Gods hand. ☼ Aan het gevaar der voortgestuwde varkenslegers in terugtocht ontkomen, en gered van tusschen de wielen der wagens, nieuwe beproevingen, nieuw ooggenot! Paardenmarkt. Schamel marktje. Ook vastgehaakt aan een ijzeren stang, staan er een dertig paarden. Woeste, harige, ongekamde paarden. Koningen, pages, slaven. De paardenkoopman zelf is nog steeds van een ander slag dan het traag herkauwende veeboertje, dan de diklijvige en diksprakige Joodsche veehandelaar. De paardenkoopman is kranig en ordinair. Een jockeypet. Een gezicht, blakend van gezondheid. Een ruw spottende blik. Een opgedraaide knevel. Hij is één van de weinige romantische typen, die in het leven bleef. Wanneer men hem ziet, begint het herinneringsorgeltje in ons hoofd, het drinklied uit de „Cavalleria Rusticana" te spelen. Dit is een edeler markt dan die doffe, slijkerige koeien —, die vette, vunjige

Foto C. Steenberg

HET KASTEEL HEUKELOM.
DE ZONNEWIJZER NAAST DEN INGANG.

varkensmarkt. De paarden moeten toonen, wat ze kunnen en niet als dat stomme vee, slechts dat wat ze op hun lijf hebben. Ongetuigd bijna, de kooper hen vasthoudend bij een koord, draven ze den weg langs, toonen hun spierstelsel, hun draf. Hun manen dansen mee; hun staarten zwaaien zwierig van zij naar zij; hoog is de beenige, sprekende, altijd edele paardenkop. Als hamertjes, klein en solide, slaan de hoeven de straat. In zijn bewegen gaat het paard tot den grens van zijn kunnen. Wat bewegen kan, beweegt, en zooveel als het kan. Hier zelfs, op de tamme markt, blijft hij het eenige dier, wiens draf ons geen vlucht, maar een uitdaging is. ☼ En terug langs de kaasmarkt, waar keurigjes de ronde kaaskoeken lig-

gen op het plaveisel-schaakbord, dat in ruitjes en vakjes verdeeld is, en waar de lage kaaskarren — houten bakken, los op ijzeren onderstel bevestigd — heen en weer rijden, naar een heel andere wereld: de kippenmarkt. Ook hier een menschenverwarring. Karren, ruiven, manden, kooien, boeren, koopers! Veeerdwarreling. Donssneeuw. Hanengekraai. Eendengekwaak. Leven! Op de wagens, op den grond, overal staan manden, vol kakelend gevogelte. Scherpe felle hanen met triomfkop; kippen met rood prinsesekroontje van den kam op het venijnig kopje; duiven, laag op den bodem gekropen, hun kleine pootjes schuilgaand onder het breede lijfje, eenden, met hun langen hals uitgerekt, den dommen schuitbek opengesperd. Zoo'n eendenschreeuwer staat tusschen zijn ingedoken burger wijfjesenden als de man, die zijn woordje doen kan, tusschen een landverhuizerstroepje. Kleine boertjes houden voorzichtigjes mandjes met eieren, die hun „kippies", hun enig bezit, gelegd hebben. Ze houden zoo van hun „kippies". Dat kleine kereltje, met z'n mummelend bakkesje, z'n naar voren geschoven kleppet, z'n stoppeld-gezichtje, vertelt me, dat hij z'n kippies 's winters in zijn kamer heeft. Kippen op tafel, op de kast, op den schoorsteen, onder je bed. Idylle van liefelijk vuil, vredige primitiviteit! Alleen houdt de „bonzem" wel eens onder ze huis. Dat is z'n hartsverdriet. ☼ De armen hebben hun haan en hun kip maar onder hun arm medegenomen, knijpen het kakelende dier vast onder de okselen; z'n lange hals als van een scheldende oude-juffrouw rekt ie uit en met vurige opwinding schettert en koldert hij z'n hoenderscheldwoorden. ☼ Rustig, angstigjes mummelend, met muizige vreesoogen, zitten in elkaar gedrukt, konijntjes in hun manden en hokjes. ☼ De drukte

stijgt en stijgt, maar nu is 't reeds een sloopen; manden worden op de karren gezet, hokken gesloten. De honden trekken blaflaagd, aangespannen. Hooge paarden worden uit hun stallen gehaald, aangespannen. Langzaam wenden en draaien ze zich uit den levensknoop; eindelijk zijn ze op het vrije pad. In draf nu, en met de nieuwe kippen, varkens, kalveren, geiten, gaat het in galop het stadje uit, het land in. ☼ Aan de grenzen van het plaatsje wordt het drukker, op de markten stiller. Het zijn niet de fortunlijksten, die het langste dralen. Een enkele melancholische koe staat nog stom voor zich uit te kijken. Een eind verder ligt een schonkig, mager beest op z'n stroo. Aan een paaltje vastgebonden, drentelt een eenzaam geitje. Hier nog staat een enkele mand biggen. ☼ Nu wordt het levendig bij de spoor-barrière. Kudden schapen worden de ruggen hunner makkers. Eén groot wolkig schapenlichaam is zoo'n kudde. Naast en achter elkaar stappen plomp de

koeien. Af en toe strijkt de stok van den drijver hen over 't achterlijf, tegen de pooten. Vooruit. Bij het stationnetje, het stille, den vertrekkenden stedeling vroolijk, den komenden somber stemmende stationnetje, dat zoo'n mooie stem heeft — zijn heerlijk helder treinen-aankondigend belletje — is het nu levendig. Vee wordt geladen. Koeien in de wagons gedreven. Er staan wagons vol schapen, vol varkens. Wagons met twee verdiepingen. Het stroo, als darmen, perst tusschen de reten. Staag siepelt hun lichaamsvocht van onder de deuren. De koeien ziet men niet meer, maar hun wanhoopsloeien waaiert nog zwaar over het station. Schapenkopjes kijken druilend uit tusschen de venstertraliën der bovenste verdieping. Af en toe gilt een varken, door een ander aangestoken. Een eindeloos rangeeren van de veewagons. Maar nu zal het treintje vertrekken. De boeren, traagjes, schuiven op hun klompen aan, stappen in, kruipen bij elkaar. De Joodsche marktkooplui, met balen en stangen, en kisten, met heele kramen beladen, blijven ook bij elkaar. Verminkte Hebreeuwse woorden klinken op in het stille Noord-Hollandsche stationnetje. Wijze woordjes zeggen de boeren; ze bespreken in eindeloze zinnetsjes het marktverloop, ieder woordje z'n tijd. De Joden spreken vlug, veel, hebben hun oordeel reeds gezegd. Ze nemen elkaar kameraadschappelijk in de maling. Dan schalt plotseling één een operalied uit en Sam van de sigaren, Manuel met messen, Bram met manufacturen, Simon met ansichtkaarten vallen bij. Boven het vlakke land klinkt een Carmenlied, een aria uit de Trouvère. De markt loopt af. De dikke veekoopers worden weer heeren. Met verbazing ziet men, dat ze hun jas uittrekken, hun bemeste broek afstroopen. Waar willen ze naar toe? Een stadspakje, een heerenpakje verschijnt onder de marktplunje. Amsterdammers worden ze weer. Langzaam zet het treintje, met de weinige reizigers, de vele veewagons, zich in beweging, en de dieren loeien, blaten het land vaarwel toe. Morgen reeds zullen ze in Londen gegeten worden. Aan de kaden 't zelfde leven. Booten met rijen koeien, als waren ze aan elkaar geregen, varen af. Manden met tuinboonen, groene haken; manden, met blozende appels worden ingeladen. Over het bruggetje gaan de boerenkarren in lange rijen stapvoets. Eénmaal in de polderlaan, wuiven ze de vrijheid in. In vollen gang is de afbraak. Winkeliertjes vegen reeds hun stoepen. In de kroegen ruimen meiden de marktboel weg. Op koemarkt en varkensmarkt worden de omrasteringen losgehaakt en opgeborgen. Als de booten, de tram, de trein, de boeren, de Joden weg zijn, nog een paar uur groote schoonmaak. Een zwerm mannen en meiden reinigt koortsachtig het vuile bed van de markt. Tegen zessen, rust! Schoone lakens, witte spreidrop . . . Het stadje ligt weer in Noord-Hollandsche zindelijkheid, als een beddeke van fatsoen. Slechts hier en daar voert in een stal een achtergebleven koe . . . En tot den nieuwen Dinsdag wordt de tijd slechts afgemeten door treinenfluit en stoomtramgeklingel. De wekelijksche crisis is voorbij. Kalm op zijn witte bedje ligt het herstellend Noord-Hollandsch plaatsje, met boven het laken gevouwen armpjes.

SIEGFRIED VAN PRAAG.

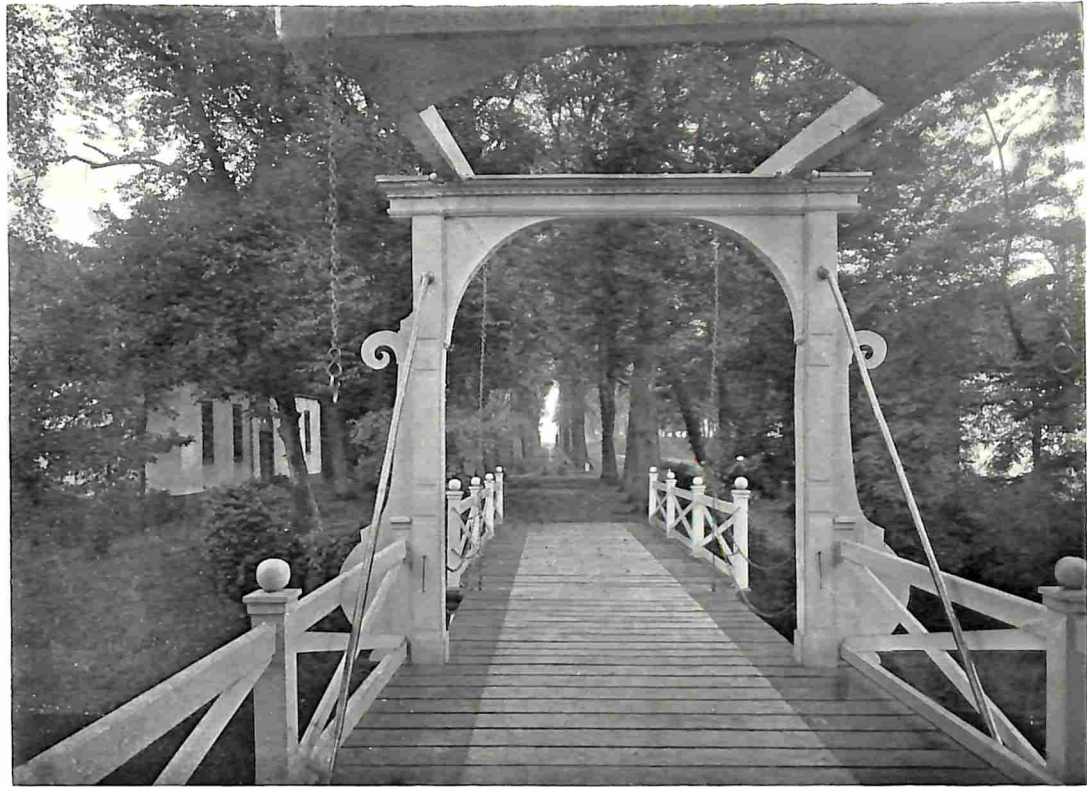

Foto C. Steenbergh.

HET KASTEEL HEUKELOM.
VOORHOF EN OPRIJLAAN, GEZIEN VAN HET KASTEEL AF.

DE SCILLY-EILANDEN EN HUNNE VOGELS.

(Slot.)

DE PAPEGAAUDUIKER.

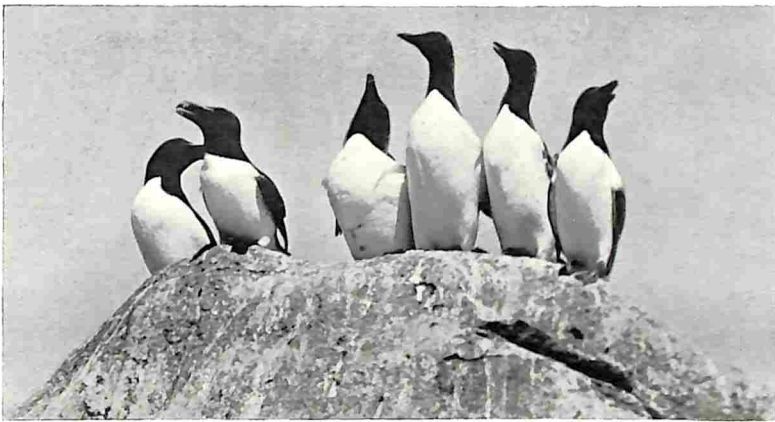
De eerste vogel, waarmee ik van zeer nabij kennis maakte, was de *papegaaiduiker*, in Engeland „puffin” geheeten, een grappig beest om te zien. De verbaasd kijkende, roodomkringde oogjes, in een blauw driehoekje gevat, de kolossale, veelkleurige snavel, die aanleiding zal gegeven hebben tot de vergelijking met een papegaai, en daarbij zijn komiek-waggelende gang, als gevolg van de ver uiteen staande pootjes, deze drie dingen bij elkaar genomen maken het dier tot een soort clown en wekken onwillekeurig den lachlust op. De papegaaiduiker is zeker de meest algemeen voorkomende zeevogel in Engeland, en heeft zijn broedplaatsen langs de heele kust. Ook aan de Nederlandsche kust is hij niet zeldzaam, vooral na stormen, doch broeden doet hij in ons land nergens. Zooals ik opmerkte, maakte ik van zeer nabij kennis met dezen vogel. Het was op het eiland Mincarlo.

VOET VAN EEN DUIZENDJARIGEN CALIFORNISCHEN SEQUOIA-BOOM

We waren dien dag met z'n vieren als vogelfotograaf. Terwijl de drie anderen hun aandacht schonken aan de nesten der mantelmeeuwen, waar ik even langs geloopt was, deed ik een onderzoekstocht langs den verbrokkelden omtrek van het rotseiland, balanceerend over de rotsblokken. Opeens sta ik met mijn neus voor een vogel, die daar in een spleet van den rotswand zit, zoo gemoedereerd en onbewogen, alsof hij me totaal negeert. Ik vind het interessant; dat zijn we van de broedvogels op Schouwen niet gewoon, althans niet van de zeevogels. Ik verwacht dan ook, dat hij op een gegeven oogenblik wegvliegen zal. Geen sprake van. Toch ben ik nieuwsgierig te weten, welken schat hij zoo trouw bewaakt. Ik heb nog nooit het ei van een papegaaiduiker gezien. Ik bekijk hem dus eerst eens goed, vooral zijn zonderlingen, rood, oranje en blauwgekleurden snavel en tracht hem door schrikbewegingen te doen opstaan. Hij blijft roerloos zitten. Dan zal ik hem even opnemen. Ik steek de hand uit, maar de nijdas heeft al een van mijn vingers te pakken. Hij kan me wel niet bezeeren, maar ik neem toch den bovensnavel stevig tusschen duim en vinger. Het ding zit echter heftig te wringen om los te komen. Maar opeens is het me, of ik den snavel kraak, en bemerk ik, dat dit lompe ding heelemaal niet zoo massief is, als het lijkt. 't Is celluloid-, kraakbeenachtig en schelpachtig dun. Ik wil het beest niet verminken en laat den snavel los.

Ik neem nu kort en goed den vogel op en zie het ei liggen, vuilwit en zoo groot als een klein kipei, doch wat spits aan het eene eind. Het ligt in een flauwe uitholling in den rotssteen, zonder eenige bekleeding [van zacht nestmateriaal. Mijn gevangene laat zich niet intimideeren, scharrelt en wringt om los te komen. Als ik hem goed bekeken heb, laat ik hem gaan. Daar vliegt hij, met driftigen vleugelslag. Helder steken de zij-achterwaarts gestrekte roode pootjes tegen het zwart en wit van rug en zijden af. Wel heb ik, terwijl de vogel nog op het nest zat, uitgekeken naar een gelegenheid, om hem te kicken, doch de plaats van het nest maakt dit onmogelijk. ☼ 't Is in den regel ook niet doenlijk den papegaaiduiker op zijn nest, liever op zijn ei, — hij gaat op één ei al broeden, — te kicken. Ik trof hem hier op Mincarolo aan, zoo open en blootzittend, als men hem zelden ziet. Of hij zit veel dieper in rotsholen verborgen, of zelfs, zooals vooral op 't eiland Annet algemeen, in hopen in de losse turfaarde, die daar den granietbodem bedekt. Deze hopen zijn door de vogels zelf gegraven en zóo talrijk, dat groote plekken op het eiland totaal ondermijnd zijn. 't Was dan ook op het eiland Annet, een waar vogelparadijs, dat ik mijn tweede aangename ontmoeting met den papegaaiduiker had. ☼ Annet, een der grootste van de niet bewoonde eilanden, ligt westelijk van St. Mary's. Ons scheepje legde den afstand in een half uurtje af. De zuidoostpunt biedt bij alle weersgesteldheid, als er maar gevaren kan worden, gelegenheid om te landen. Het heeft ook een granietbodem, doch deze is bedekt met een laag, bruine,

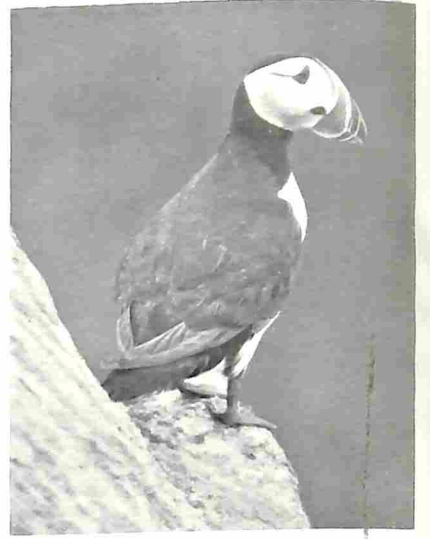

ALKEN EN ZEEKOETEN.

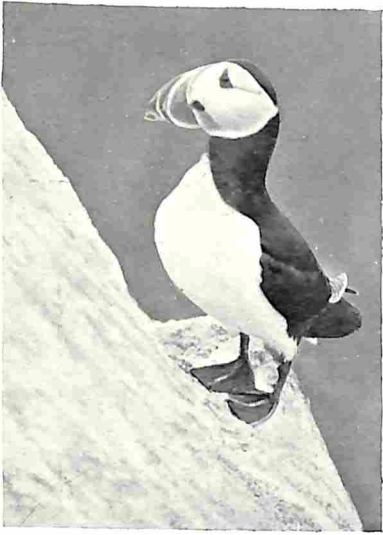
GEKUIFDE AALSCHOLVER.

losse, turfachtige aarde. Waarschijnlijk heeft zich oorspronkelijk op de dunne laag van verweerden rotssteen eenige plantengroei gevormd, terwijl de nakomelingen dier planten weer een voedingsbodem vonden in de halfvergane resten der vorige generaties. Deze theorie, die ik zelf maar opbouwde uit wat ik zag, verklaart de bruine humuskleur en de sponsachtige losheid van den grond beide. ☼ Vooral de Noordelijke helft van het eiland, voorzoover niet door de kleine mantelmeeuw als broedplaats in beslag genomen, is met zoo'n zachte, veerkrachtige humuslaag bedekt, dat men er dieper in wegzakt dan in het donzigste tapijt. Ik vond het zelfs te vermoeiend om er over te loopen en zocht maar gauw het harde graniet langs de

PAPEGAAIDUIKER.

kust weer op. 't Was werkelijk een komische gewaarwording, van het zachtste zacht met één stap op het hardste hard over te stappen. Wat 'n tegenstelling! De vergelijking met een tapijt was nog, zooals ik het zag, te treffender, waar de losse grond over een grote oppervlakte één reusachtig bloemperk was, prijkkende met duizenden lila-rose bloempjes van het Engelsch gras. ☼ De bodem van Annet loopt naar het Noorden zacht glooiend op, om in Annet Head, het Noordelijkste punt, plots met loodrechte rotswanden tientallen van meters diep neer te dalen tot den zeespiegel, waar de Oceaan golven in wolken van schuim op nijldige rotspieken uiteenspatten. Weer een tegenstelling, die treft: links het lieflijke beeld van een met bloemen bestrooid veld, de witte kopjes der meeuwen er boven uitstekend, rechts de zwarte, ongenaakbare rotsen; aan onze voeten de duizelingwekkende afgrond, waaruit als een onheilspellend geloei uit de onderwereld, het gebulder der brekende golven opstijgt. ☼ We wendden ons af van dat naargeestig tafereel en zoeken het kleurige tapijt maar weer op, tot we komen aan een plek, waar de grond ondermijnd is door honderden hopen en gangen. Ik zag een prentbriefkaart van deze plek, met tientallen papegaaiduikers bezet. „Puffins town” stond er ter verklaring onder op de kaart, wat wij zouden vertalen in: „Stad der papegaaiduikers”. Min of meer diep in elk dier hopen, zit in het broedseizoen een papegaaiduiker op zijn nest, of liever, op zijn ei. ☼ Ik mocht getuige zijn van een groote bedrijvigheid van een paar honderd papegaaiduikers, een bedrijvigheid intusschen, waarvan ik zelf, of liever mijn aanwezigheid aldaar, de oorzaak was. Ik zat daar in den namiddag half verborgen in een diepen kuil op meeuwen te wachten, die nestelden op en tusschen de rotsblokken aan den zeekant. Ik maakte er dien dag in 't bijzonder mijn werk van, deze te fotografeeren. Van 's morgens af reeds had ik voor me in zee, een schare van papegaaiduikers zien rondzwemmen. Ook een dergelijk tafereel had ik in beeld gezien; onder op die kaart stond: „A puffins playground”. Wij zouden zeggen: Speelplaats der papegaaiduikers. ☼ Tot tegen den avond was het talrijke gezelschap daar rustig visschende gebleven. Opeens suisde er zoo'n ding rakelings langs me heen, maakte een wijden bocht over 't water en draaide weer naar me toe, nu uit de schare in zee een drietal meetroonende. Weer scheerden ze dicht langs me heen en maakten weer denzelfden draai over 't water heen. Meer andere voegden zich er nu bij en na een kwartier maalde de heele familie in een wijden cirkel rond, half over zee, half over land. Ik zat precies aan den

PAPEGAAIDUIKER.

omtrek van de baan en keek ze maar na, minuten lang. Plotseling hoorde ik bij mijn oor een gedruisch, en haastig omziende, zag ik een papegaaiduiker voortijlen. Die was vlak bij me uit den grond gekomen. Even later, toen de rondvliegende troep me weer naderde, zag ik er een plotseling dalen en in volle vaart een gat inschieten, drie meters vóór me. De losse aarde stooft in 't rond. Ik vond het uiterst belangwekkend en hield me doodstil. De volgende minuten zag ik geregeld door papegaaiduikertjes den grond uit- of invliegen. De heele komedie duurde ongeveer een uur. Ten laatste zag ik ze weer rustig rondzwemmen in zee. — Ik veronderstelde, dat ik de vogels in den weg gezeten had en ze verhinderd, elkaar bij het broeden af te lossen, vandaar hun langdurig en gejaagd rondvliegen. ☒ Vóór ik van den papegaaiduiker afstap, wil ik nog even opmerken, dat deze vogel in vorige eeuwen als betaalmiddel gold. Koning Eduard I trok jaarlijks als landrente voor St. Mary's, 300 papegaaiduikers. Dit zullen volwassen jonge vogels geweest zijn, die gezouten werden en een geschikt voedsel vormden. Of de koning ze zelf ook opgegeten heeft, is een vraag, die ik niet beantwoorden kan.

DE GEWONE ALKEN EN DE ZEEKOET.

☒ Terwijl de puffins (papegaaiduikers) zoo uit den treure rondtoerden, werd ook een andere zeevogel door dezelfde koorts aangegrepen. Wat lager vliegend en den cirkel wat wijder nemend, maalde hij op zijn eentje trouw met de schare water-chineezen mee. ☒ Na een paar toeren gedaan te hebben daalde hij, vlak vóór me vliegend, zóó laag neer, dat het leek, of hij aanstalten maakte op een der rotsblokken neer te strijken. En jawel, het duurde niet lang, of daar stond hij, tien meter voor me, op een brok graniet, dat wit was van de uitwerpselen. Hij stond een poosje te wringen en te rekenen met den lenigen hals, deed een paar stapjes en dook tusschen de steenen naar de onderwereld, waar hij zijn nest moest hebben. Nu herinnerde ik me ook, dat hij bij mijn komst aldaar, uit de donkere catacomben weggevlogen was. Het werd me duidelijk, dat het witte pleisterwerk op den steen, waarop hij zooveen neerkwam, van hem in 't bijzonder afkomstig moest zijn, want als de meeuwen die kunst even sterk beoefenden als hij, moesten alle rotsblokken witgekalkt zijn. Ik wist dus nu, dat hij gewoon was, alvorens naar de diepte te duiken, zich eerst even op die witte plek neer te zetten. Gauw haalde ik een camera van een meeuwenest weg en stelde de lens op het witte vlak in. Onder die bedrijven door gevoelde hij zich genoopt, zijn schuilplaats te verlaten en weer rond te gaan vliegen. Doch na een paar cirkelbaantjes afgelegd te hebben, zette hij zich op de gewenschte plaats neer, en was gekiekt. Ik had zonder veel moeite een voor mij nieuwen vogel gefotografeerd: *de alk*, in Engeland „razorbill” geheeten. ☒ Den volgenden dag fotografeerde ik hem nog een paar keeren op een andere, veel gevaarlijker plaats, een uitstekende punt aan een steilen rotswand. Ik kon me daar niet voldoende verbergen, zoodat ik hem zichzelf liet fotografeeren, door de contactdraden, die ik met scherven graniet in spleten vastmaakte, op die punt te leiden, zoodat de vogel bij 't zich neerzetten contact maakte. ☒ Evenals de papegaaiduiker is deze alk langs de Engelsche kusten als broedvogel zeer algemeen. Hij is grooter dan de eerste en

heeft geen andere kleuren dan zwart en wit. De bovenzijde, de kop en de keel zijn zwart, alleen de punten van de kleine slagpennen zijn zwart, zoodat we op den rug van den vogel in rust twee witte boogjes zien. Ook de pooten en de, vooral in verticale richting zeer breede snavel, zijn zwart. De laatste vertoont echter een witte dwarsstreep. Ook gaat van den snavel een witte lengtestreep tot over het oog. Overigens is de vogel zuiver wit. Evenals de papegaaiduikers en de hierna te noemen zeekoeten, slaan de alken zeer snel de vleugels op en neer. Deze zijn naar evenredigheid klein en doen ook onder water dienst bij het vervolgen van hun prooi, die uitsluitend uit visch bestaat. ☒ Tot de alkenfamilie behoort ook de zooveen genoemde *zeekoet*, in Engeland „guillemot”. Bij ondergeschikte verschillen hebben deze twee vogels heel veel van elkaar, zijn ook heel veel in elkaars gezelschap en houden zich met elkaar bezig als spelende kameraden. Ook de zeekoet is aan de bovenzijde zwart, meer vaalkleurig, doch behalve de heele onderkant zijn ook hals en keel wit in 't winterkleed. De pooten zijn in hoofdzaak zwart, ook de snavel, die echter, in tegenstelling met die van de gewone alk, zeer spits is. Op een afstand is aan den snavel alleen een alk van een zeekoet te onderscheiden. ☒ In den regel zijn aan de Engelsche kusten de zeekoeten talrijker dan de alken, doch op de Scilly eilanden is dit andersom. Hier ziet men zelfs, vergeleken bij de gewone alk, zeer weinig zeekoeten. De oorzaak schijnt te schuilen in het ontbreken van de door de

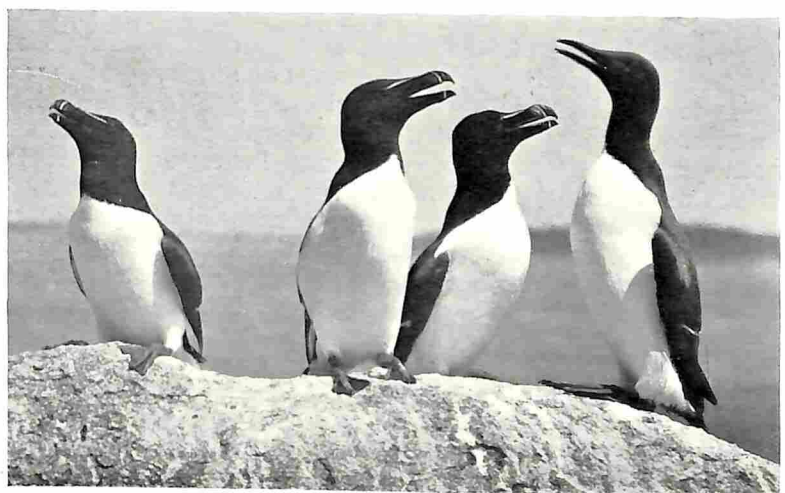
zeekoeten gewenschte nestelplaatsen. Verkiest de alk rotspleten en hopen, de zeekoet geeft de voorkeur aan smalle richels langs loodrechte rots wanden, zoodat ze van hun nest af neerkijken op de zee in de diepte. ☒ Evenals de papegaaiduiker broeden zeekoet, en alk ook op één enkel, naar de afmeting der vogels gerekend, zéér groot ei. Dat van beide laatste is veel mooier van teekening, dan dat van den papegaaiduiker. Het is grooter dan een kipei, lichtleemkleurig tot groenachtig van grondkleur, met helder afstekende, donkere vlekken en vlekjes; kortom, het zijn prachtige eieren.

DE AALSCHOLVERS.

☒ We willen in de rij van op de Scilly-eilanden broedende vogels thans aandacht wijden aan de aalscholvers. Er zijn twee soorten: de groote aalscholver, die ook in ons land in boomen nestelt en broedt, en de gekuifde aalscholver, die hier een enkele maal wordt waargenomen, doch zeker niet broedt. De groote, in Engeland cormorant geheeten, is in hoofdzaak zwart, op den mantel naar donkerbruin overgaand; in den broedtijd hangen van kop en nek en dijen lange, witte veeren af. De bovensnavel eindigt in een scherp omgebogen punt, een haak. ☒ De gekuifde aalscholver, in Engeland Shag, is aanmerkelijk kleiner dan de cormorant en heeft een donker-groenen weerschijn over zijn overigens zwarte veerenkleed,

GEKUIFDE AALSCHOLVER.

ALKEN EN (RECHTS) ZEEKOET.

zoo in 't oog vallend, dat hij ook wel Green Cormorant (Groene aalscholver) wordt genoemd. De gekuifde aalscholver of Shag is in de Scilly eilanden talrijker dan de groo-tere soort. De levenswijze van beide soorten is vrijwel gelijk. Beide leven van visch, waarvan ze, in verhouding tot hun lichaamsgewicht, enorme hoeveelheden verzwelgen. Visschen tot het vierde deel van het gewicht van den vogel worden binnengeschrakt, waarbij het nekvel zich zóó verwijden kan, dat de nek den omvang van het lichaam op schouderhoogte krijgen kan. Geen wonder dus, dat de visschers in de aalschol- vers geduchte concurrenten zien, vooral waar ze, zooals in de Scillies, in grooten getale voorkomen. Men ziet er soms honderden bij elkaar. Wanneer we aan den anderen kant echter ons rekenschap er van geven, dat mogelijk al duizenden jaren lang aalschol- vers zich gevoed hebben met visch, precies zooals dit nu nog het geval is, terwijl er toch ook voor de visschers nog overvloed van visch is, dan behoeft de schade hun niet zoo zwaar aangerekend te worden. ☞ De jongen worden op de volgende wijze gevoed. Wanneer een der ouden met buit in den krop op den rand van het nest zit, beginnen de jongen hem met de snavels te bewerken op hals en borst, wat de oude enkele minuten toelaat. Plotseling keert hij zich om, opent den bek en dadelijk steekt een der jongen zijn snavel zoo diep mogelijk erin en zwelgt de heerlijkheden uit den krop naar binnen. De oude vogel zit al even hard met kop en hals te werken als het jong, zoodat het er allen schijn van heeft, dat de eerste het kleine ding wil inslikken, zooals hij het een visch doet. De verklaring voor deze beweging zal echter wel zijn, dat de vogel den inhoud van den krop naar boven werkt, opdat het jong er beter bij zal kunnen. ☞ De eieren der aalschol- vers hebben ongeveer de grootte van kipeieren en zijn mooi, blauw gekleurd. Al spoedig echter worden ze bedekt met een laag kalkachtige stof van de uitwerpselen, zoodat ze er meestal vuil wit uitzien. ☞ Wat de wijze van nestelen betreft, is er een groot verschil tusschen den grooten en den gekuifden aalscholver. De eerste broedt in talrijke of minder talrijke kolonies boven op de rotsen. Hij bouwt daarop een groot nest, in den regel van de dikke, holle stengels van de malvastruiken, die hier een hoogte en een omvang bereiken als een kleine vierstruik. Het kan twee voet hoog zijn, bij een middellijn van 40 tot 50 c.M. — De gekuifde, zooals opgemerkt werd, de talrijkste, broedt niet in kolonies en ook niet op de rotsen, doch in holen en donkere hoeken, door rotsblokken gevormd. ☞ Op een der eilanden zou ik trachten den ouden vogel bij zijn jongen te kieken, waartoe ik de camera met het electrisch contact opstelde. De vogels zijn, daar ze ijverig gejaagd worden, zóó schuw, dat ik maar niet te dichtbij zou blijven om zelf contact te maken. Het nest met de jongen werd dus uit den donkeren hoek naar een plaats gesleept, waar voldoende licht was. Uit vrees, dat de jongen bij hun bewegingen den draad zouden aanraken, bevestigde ik dezen zoo hoog mogelijk. Toen we een paar uren later bij de camera terugkwamen, was de opname gedaan. Ik verdacht de jongen er van, voor fotograaf gespeeld te hebben; mijn vriend, omdat hij het zoo gaarne wenschte, was overtuigd, dat de oude vogel werkelijk bij 't nest was geweest en de opname bewerkt had. ☞ Den laatsten dag van ons verblijf in den Scilly archipel maakten we het ons niet druk meer. Op het eiland St. Mary's zelf, waar ons pension lag, vonden we op een zandig terras aan de kust, de nesten van een tweetal goede bekenden: scholekster en bontbekplevier. Deze vogels echter zijn al meermalen in „Buiten” besproken en afgebeeld, waarom

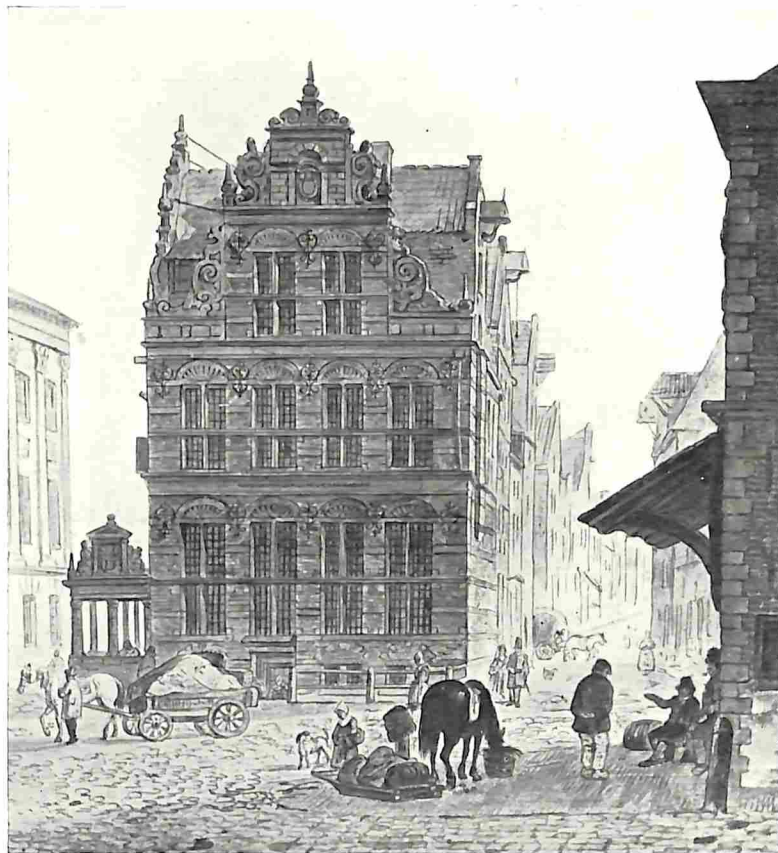
we ons tot een foto van de bontbek bepaalden, welke reeds in het vorig nummer werd opgenomen.

(Slot volgt).

J. VIJVERBERG.

Het Goudkantoor te Groningen.

GOUDKANTOOR, Provinciaal Collectehuis, Goud- en Zilversmidskeurhuis, het drietal namen voor het hierbij afgebeeld perceel aan de Westzijde van de Groote Groningen. Het staat aan de Westzijde van de Groote Markt, een der oude brinken van het vroegere Saksische dorp, aan het einde van de Waagstraat. Meermalen leest menden geboortedatum 1635 op den gevel, met de bekende vermaning „Date Caesari quae sunt Caesaris”; onthoudt den fiscus niets. Momenteel geniet het fraaie gebouwtje eene vrij langdurige vakantie sinds het daarin gevestigde reisbureau is verhuisd en naar eene nieuwe bestemming wordt gezocht. ☞ Het gebouw dateert uit het jaar 1635. Merkwaardig in staatkundigen zin, is de periode waarin het ontstaan ervan valt, voor Groningen niet te noemen. Een tijdvak van rust was sedert den terugkeer tot de Unie van Utrecht in 1594 aangebroken, doch slechts van betrekkelijken aard ten aanzien van de interne verhoudingen. Allengs ontbranden de geschillen tusschen de stad en de ommelanden opnieuw; zoo hoog liepen zij soms, dat van een normaal functioneerend bestuur geen sprake meer was. Onder dergelijke omstandigheden zag het Goudkantoor het levenslicht. ☞ Zijdelings vindt men reeds veel vroeger van een ter plaatse staand huis gesproken, nl. in het jaar 1407, wanneer in een oorkonde van dat jaar een „vleeschbanc” wordt vermeld. Daarbij wordt gesproken van een huis gelegen aan het Noord-Oostelijk einde van de oude „Zuelpstrate”, de Waagstraat van thans, en als nadere aanduiding, dat het gelegen is „thegen die Waghe over” en tegenover de „Vleeschbanc”. In de gilderol van 1434, nl. van de „Knokenhouwers” leest men van samenkomsten van gezellen aldaar „in die banc”. Zoo-

HET GOUDKANTOOR OMSTREEKS 1840
NAAR EEN AQUAREL VAN ENSING.

waag als van het „fleskehues” is nog aan de hand van latere stukken nauwkeurig te bepalen. ☞ Op de afbeeldingen die er van het 16e eeuwse Groningen bestaan, krijgt men eenigermate een indruk van de primitieve situatie ter plaatse. Op de kaart in vogelvlucht „Groninga opulenta populosa, etc.” ziet men, waar naderhand het Goudkantoor zou verrijzen, slechts een langgerekt gebouwtje, van één verdieping en ook verdere teekeningen geven een bescheiden welstand te kennen. Op 14 Januari 1633 verscheen voor „Borgemeesteren ende Raedt van Groningen . . . de edele erentfeste Johan de Mepse in qualiteit als administrator der goederen van de predikanten binnen unser stadt voorsc; bekende ende belijdende hoe hij uit rijpen rade ende wolvoorbedachten gemode volgens onsen vorhergaenden consent ende auctorisatie in dato den XIII decemb. hadde verkoft, opgedragen ende overgegeven in enen ewigen, steden vasten ende onwederropelicken arffcoop sulx doende mits desen aen de edele mogende Staten deser Provincie van Stadt Groningen ende Ommelanden tot derselver Provincie proffijit ende behouff sekere behuyszinge so de voorsc. predicanten duslange heeft toegecomen, staende ende gelegen op den hoek van Suypstraete, alwaar het Michael Jacobs behuysinge ten suyde, ende de gedagte Suypstrate ten westen naest aengeswettet is”. — En verder als gebruikelijk „met allen syn annexen eygendomen ende

waag als van het „fleskehues” is nog aan de hand van latere stukken nauwkeurig te bepalen. ☞ Op de afbeeldingen die er van het 16e eeuwse Groningen bestaan, krijgt men eenigermate een indruk van de primitieve situatie ter plaatse. Op de kaart in vogelvlucht „Groninga opulenta populosa, etc.” ziet men, waar naderhand het Goudkantoor zou verrijzen, slechts een langgerekt gebouwtje, van één verdieping en ook verdere teekeningen geven een bescheiden welstand te kennen. Op 14 Januari 1633 verscheen voor „Borgemeesteren ende Raedt van Groningen . . . de edele erentfeste Johan de Mepse in qualiteit als administrator der goederen van de predikanten binnen unser stadt voorsc; bekende ende belijdende hoe hij uit rijpen rade ende wolvoorbedachten gemode volgens onsen vorhergaenden consent ende auctorisatie in dato den XIII decemb. hadde verkoft, opgedragen ende overgegeven in enen ewigen, steden vasten ende onwederropelicken arffcoop sulx doende mits desen aen de edele mogende Staten deser Provincie van Stadt Groningen ende Ommelanden tot derselver Provincie proffijit ende behouff sekere behuyszinge so de voorsc. predicanten duslange heeft toegecomen, staende ende gelegen op den hoek van Suypstraete, alwaar het Michael Jacobs behuysinge ten suyde, ende de gedagte Suypstrate ten westen naest aengeswettet is”. — En verder als gebruikelijk „met allen syn annexen eygendomen ende

„toebehoeren”. ☞ De gevel tusschen het gekochte huis en dat van den „gemelten Veendrick” zou zijn een „mande muyre”; verder was de regeling der overdracht „in vougen dat de versc. heren Staten wegen deze provincie dit vercofte huys cum annexis eygendomelicken soelen mogen antasten, gebruycken ende haer alinge wille daarmede doen gelyck een iegelick mit het syne to doen georlovet.” Over den kooprijs wordt geen andere mededeeling gedaan dan deze „ende dit alles voor eene summa van penningen dewelcke hij comparant bekende hem ten vullen betaalt to wesens”. Een en ander werd verleden „doe Johan Drews Johan Huyninga Hendrick Schoonenborch ende Hugo van Nyenveen Borgemeesteren weren unser stadt”. ☞ Ook de verdere lotgevallen zijn ons goed bekend gebleven. Op Lunae 9 Marty 1635 hield de Stadssecretaris aldus boek: „Op 't voorstel van den Commijs Mensenberch hebben d'Heeren Borgemeesters ende Raedt den Heere Borgemeester Eesinghe met desselfs bijsetters gecommiteert omme met den Heeren Gedeputeerden of desselver gecommiteerden in communicatie te comen nopens de reformatie ende nye timmeringe van het Provinciale Collectehuis aen 't Brede merket.” ☞ De vroede vaderen waren snel met de uitvoering van 's raads besluiten. Immers op Saturni 14 martij anno 1635 luidt het: „Gehoort het rapport der heeren soo volgens commissie van den gen deser in communicatie geweest met de heeren gedeputeerden wegen de reformatie ofte nye timmeringe van het Collectehuis aen 't brede market, hebben d'Heeren Borgemeesteren ende Raedt het gemaekede poirtrait mede geaprobeert, in vougen dat het selve collectehuis ten westen omtrent zall respondeeren met de stads-halle, ten oosten inclineeren nae het raethuis omtrent ses voeten ende hebben noch een gallerye van tyn voeten wijtt, zullende de zijtmuiren ten westen drie ende dertich ende ten oosten seeven en twintich voeten lanck wesen”. ☞ Met het Goudkantoor is het meermalen gegaan als met menig kunstvol Nederlandsch bouwwerk. De trots over het bezit ervan gaf aanleiding tot de veronderstelling dat één van de eerste bouwkunstenaars de hand in de schepping moest hebben gehad; niemand minder dan een Hendrick de Keyser werd gaarne door de Groningers genoemd. De waarheid echter zal zijn, dat door een plaatselijk beeldhouwer of schilder het ontwerp is geteekend en onder den commies provinciaal Mensenborch, den prov. opzichter, tot uitvoering is gebracht. Aldus werd bv. door een zeker beeldhouwer David Wulff in 1633 het project voor een nieuwe waag gemaakt tegen een belooning van 12 Car. guldens, hetwelk echter niet werd uitgevoerd. ☞ Op romantische tafreelen, waarin het was betrokken, kan het Provinciaal collectehuis ten eenenmale niet bogen. De stadsgeschiedenis vermeldt geen bloedige onlusten, noch bestormingen of plunderingen, waarbij het gebouw het middelpunt van woedende volksmenigten was. Geen teekeningen zijn er gemaakt, zooals ten aanzien van het nabijgelegen Hoofdwachtgebouwtje onder den Martinitoren, waarbij eerwaarde stadsburgers uit de ramen worden gegooid. ☞ Lange jaren heeft het Goudkantoor onder den naam van het „Provinciaal Collectehuis” voor de inning der belastingen gediend. Eerst in

1814 zijn de eerste relaties met de Stad Groningen gekomen, toen het onderhoud ingevolge beschikking van den Gouverneur ten stadslaste kwam; deels ook werd het sinds dien door de Gemeente benut, hetgeen burgemeester en wethouders in 1843 deed besluiten een brief te zenden aan de Provincie om het gebouw bepaaldelijk aan deze stad over te dragen, aangezien daaraan zeer kostbare herstellingen te doen zijn, die het stedelijk bestuur zwaarigheid moet maken om voor stadsrekening te laten uitvoeren, indien het gebouw niet onbetwistbaar als een stadsgebouw voortdurend kan worden aangemerkt”. Op 23 Nov. van dat jaar besloot daarop de Raad op grond van de vroeger gewisselde stukken naar aanleiding van het Keizerlijk Decreet van 9 April 1811 „dat het gebouw van het zoogenaamd provinciaal Collectehuis wordt aangemerkt als sedert het besluit van den prefect van het voormalig departement van de Wester-Eems van 2 Julij 1812 te zijn geweest, en bijgevolg nog te zijn, de eigendom van de stad Groningen”. ☞ De verdere fata zijn spoedig vermeld. Het gebouw diende verder tot Bureau van den Waarborg van Goud- en Zilverwerken. Ook was het kantoor van het Buitengewoon Zegelen het Zegelmagazijn er gevestigd; het zou zijn oude bestemming als belastingkantoor daarop weder krijgen in het kantoor van den ontvanger, hetwelk daarin het grootste deel van de 19e eeuw gevestigd is geweest. Echter nu niet provinciaal doch gemeentelijk. ☞ De uitwendige veranderingen kunnen de beide afbeeldingen in onderlinge vergelijking ten duidelijkste aantoonen. De eene geeft het gebouw weder in zijn huidige staat; de andere omstreeks 1840 naar een aquarel van den teekenaar Ensing. De galerij, welke men op de laatste nog voor het gebouw bespeurt, verdween bij eene betreuenswaardige raadsbeslissing van 1844 d.d. 6 Juni — „dat de voor het gebouw aanwezige galery zal worden afgebroken en niet weder opgebouwd zullende mitsdien de vensters boven de galery ter weerszijden worden verlengd tot op dezelfde hoogte als de vensters aan de noordzijde van het Collectehuis”. Hetgeen voorts is veranderd in den bouw van de ramen kan men gemakkelijk zien. Het

HET GOUDKANTOOR TE GRONINGEN.

ter rechterzijde op den voorgrond staande gebouw met luifel is de oude tusschen de jaren 1660/70 gebouwde, in de 70er jaren der vorige eeuw afgebroken waag, welke zeer veel overeenkomst vertoonde met die, welke thans nog in Leeuwarden wordt gevonden. ☞ Wat thans met het Goudkantoor gebeuren moet? Enkele noodzakelijke kleinere reparaties zullen aan het uitwendige moeten worden verricht; met name verkeerden de opschriften in niet te besten staat. Inwendig zal het geheel moeten worden gerestaureerd, naar gelang van het nieuwe gebruik. Of men op een volledigen terugkeer van het exterieur naar het oude aspect mag hopen? Zonder twijfel zou daarmede, bij de bedroevende armoede van de stad aan wat het oog op dit gebied verlustigen kan, een gelukkige beslissing zijn genomen. Van rijksweg zijn „de Hoofdwacht” en het Gerechtsgebouw in de Boteringstraat in hun ouden staat hersteld. Niet weinig Groningers wijzen met trots daarnaar, met de in stilte gekoesterde hoop, dat ook de stad eens metterdaad moge erkennen, dat der vaderen erfenis niet steeds te verwerpen is. — Doch hoe het ook zij,

eerst zal voor het Goudkantoor een passende bestemming moeten worden gevonden. Het fraaist zou zijn het voor een klein museum te doen dienen; het te bestemmen in samenwerking met het Museum van Oudheden voor de tentoonstelling van teekeningen, kaarten enz. betreffende de oude stad. Immers, in vergelijking met andere steden wordt op dit gebied in Groningen wel zeer weinig geboden. Mr. R. VAN ROYEN.

KONINGEN IN BALLINGSCHAP.

8) door CHARLES G. D. ROBERTS.

(Vervolg)

„NOU, die kat, dat was me ook een flinkerd!” mompelde hij, achteruit kruipend en zijn blik latend gaan over het grootsche landschap, als daagde hij het uit zijn woorden te loochenen. Klaarblijkelijk waren de eindeloze stilten dezelfde meening toegedaan, want er volgde geen zuchtje van meeningsverschil. Voorzichtig stond hij op, en ging haastig verder naar het hol. Zonder aarzelen ging hij binnen, want hij wist dat de mannetjespuma eenige weken geleden ver de vallei in was doodgeschoten. Hij vond de jongen slapende en begon ze te streelen. Bij zijn aanraking en de menschenlucht, werden ze wakker en begonnen onmiddellijk te blazen, en met al den moed hunner moeder, met de klauwen te slaan. Jong als ze waren, riepen ze toch reeds overvloedig bloed tevoorschijn. „Kranige jonge duvels!” gromde de man goedig, terwijl hij zijn hand terugtrok en haar afveegde aan zijn broekspijp. Toen trok hij zijn jas uit, wierp deze over de lastige dier-tjes, rolde ze er stevig in, zoodat ze er geen enkele protesteerende klauw meer konden uitsteken, en ging weder op weg naar het kamp, met den grommenden en onrustigen bundel onder den arm. Drie maanden later werden de beide jonge puma's, glad van vel, dik, vol levendigheid als twee even oude katjes, en overtuigd dat de mensch de alpha en omega is van al wat goed is, verkocht aan een rondtrekkenden opkoper. De eene, het wijfje, werd opgezonden naar een dierentuin aan de kust van den Stillen Oceaan. De ander, het mannetje, veel grooter en tezelfdertijd veel gelijkmatiger van humeur en leerzamer, ging naar de kooien van een dierentemmer in het oosten.

TWEDE HOOFDSTUK.

„Ik zou zoo zeggen dat Koning vanavond niet in z'n sas is; as ik jou was, zou 'k maar uitkijken!” zei Andy Hansen, de hulptemmer, de groote, geelharige Zweed die geen vrees kende. Ook kende hij geen ongeduld of prikkelbaarheid; en zoo zetten al de wilde dieren die hij onder zich had, hun beste beentje voor, onder zijn kalme, blauwe heerscheroogen. En toch ging hij tactvol met hen om, en kwam zooveel mogelijk aan hun stemmen tegemoet zonder hun dit echter ooit te laten bemerken. — „Kom, kerel, je kletst!” antwoordde Signor Tomaso, de temmer, met een sterk Amerikaansch accent. „As ik voor Koning ook al moet oppassen, dan kan ik de zaak wel an de kant doen. Probeer nou maar niet moeilijkheden tusschen vrienden te maken, Andy”. „Ik weet natuurlijk wel, Bill, dat ie nooit zou probeere' om jou te verhapjasse”, ging Hansen ernstig verder, die niet wilde

dat hij ook maar in 't minst verkeerd begrepen werd. „Maar ie doet toch raar. Pas jij maar op dat ie niet an 't bakkeleie' gaat met een van de andere diere”. „D'r is d'r geen een die dat in z'n hersens zal hale' as ik d'r bij ben”, zei de temmer droogjes, terwijl hij zich afwendde om zich gereed te maken voor de groote voorstelling die het publiek, dat men reeds gedempt achter de tentdoekwanden kon hooren, ademloos afwachtte. De naam van den dierentemmer was William Sparks, en zijn geboorteplaats Big Chebeague, Maine; doch zijn magere, donkere gezicht en doordringende, groenbruine oogen, gepaard met het hunkeren van het publiek naar een tikje romantiek, hadden hem ertoe bewogen zijn naam te veranderen in het meer sonoor klinkende pseudoniem „Signor Tomaso”. Hij hield staande dat, als hij onder zijn eigen naam werkte, niemand er ooit toe te bewegen zou zijn te gelooven dat, wat hij deed, iets buitengewoons was. Behalve dan de kleinigheid van den naam, was er verder niets onechts aan Signor Tomaso. Hij was een uitmuntend temmer, even onbekend met vrees als de Zweed, even domineerend van oog, en met een onmetelijk veel grooter ervaring. Maar daar hij tegelijkertijd emotioneeler was en meer temperament had dan zijn flegmatische helper, was zijn gezag soms minder stevig, en moest hij zoo nu en dan zijn autoriteit handhaven met geweld. Natuurlijk was hij zich zeer scherp bewust van het persoonlijke in ieder dier, en had dien-

Foto Bins.

BIJ DE GEVANGENPOORT TE BERGEN OP ZOOM.

tengevolge gunstelingen onder hen. Zijn bijzondere gunsteling, die deze gehechtheid met warmte beantwoordde, was de groote puma, Koning, het verstandigste en beminnelijkste van al de wilde dieren die onder zijn temmerszweep waren gekomen. Daar Hansen's succes met de dieren gedurende de paar maanden waarover zijn ervaring zich uitstreckte, werkelijk phenomeenaal was geweest, voelde zijn chef een zekere gepiqueerdheid toen hij voor den puma werd ge-

waarschuwde. Hij had echter een te juiste waardeering voor Hansen's oordeel om de waarschuwing geheel in den wind te slaan, en op weg naar zijn kleedkamer dacht hij erover na. Toen hij eenige minuten later te voorschijn kwam in zijn keurige, zwart-met-witte avondkleeding, zonder een spatje op zijn lakschoenen, ging hij de kooien-rij langs en richtte tot de bewoners onder het voorbijgaan een kort, gebiedend woord dat hen onmiddellijk vol aandacht deed zijn. Met de vreemde, wilde-dierenlucht der kooien in zijn neusgaten, die bittere, zure, scherpe lucht waaraan zijn zintuigen nooit gewoon werden, placht steeds een nieuw begrijpen in Tomaso's brein te varen. Dan placht hij een plotselinge verwantschap met de wilde dieren te voelen, zulk een direct en plotseling begrijpen, dat het bijna zijn verbeelding rechtvaardigde, dat hij in een vorig bestaan zelf een wilde uit de wouden was geweest, en in hun taal had gesproken. Terwijl hij scherp in iedere kooi keek, wist hij dat het dier welks oogen de zijne in dat oogenblik ontmoetten, in een goede stemming was. Dit was overal het geval tot hij kwam aan de kooi van de laatste aanwinst voor zijn troep, een groote, kaneelkleurige beer, die rusteloos heen en weer deinde, en in zichzelf gromde. De beer was reeds lang in gevangen staat en uitnemend gedresseerd. Tomaso had hem volzaam en kundig genoeg bevonden om hem dadelijk bij den kunsten-verrichtenden troep toe te laten. Doch dezen avond waren de oogen van het dier rood van slechtgehueidheid.

(Wordt vervolgd).